

ใบความรู้ เรื่อง การอ่านวิเคราะห์และประเมินค่างานประพันธ์
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่องอ่านวิเคราะห์และประเมินค่าวรรณกรรม
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

การอ่านวิเคราะห์เป็นกระบวนการที่ดำเนินต่อเนื่องภายในสมองมนุษย์โดยอาศัยความรู้ทางภาษา ประสบการณ์ตลอดจนวิจารณ์ญาณของผู้อ่าน เป็นการอ่านที่ต้องใช้สติปัญญาสูงกว่าการอ่านจับใจความ คือ ต้องอ่านอย่างพิจารณา ไตร่ตรองแยกแยะหาเหตุผล เพื่อให้เข้าใจเจตนาของผู้เขียน และเข้าใจเนื้อเรื่อง อันจะส่งผลให้เป็นผู้ได้รับความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง มีเหตุผล และสามารถนำประโยชน์จากการอ่านไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้

ประเมินค่า คือ การประเมินค่าเป็นการตัดสินความถูกต้องเที่ยงตรงและคุณค่าของเรื่องทีอ่านว่าถูกต้อง ชัดเจนหรือไม่ เชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด มีคุณค่าหรือไม่ อย่างไร โดยพิจารณา เนื้อหา วิธีการนำเสนอ และการใช้ ภาษา การประเมินค่า จึงต้องทำอย่างผู้มีสติปัญญา คือจะต้องมีข้อมูล หลักเกณฑ์ และเหตุผล การประเมินค่า อาจพิจารณาตามประเภท

การวิเคราะห์งานประพันธ์แบ่งเป็นขั้นตอน ดังนี้

๑. ดูรูปแบบงานประพันธ์นั้นว่าเป็นงานประเภทใด
๒. แยกเนื้อหาออกเป็นส่วนๆ ให้เห็นว่า ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร
๓. แยกพิจารณาแต่ละส่วนให้ละเอียดว่าประกอบกันอย่างไร หรือประกอบด้วยอะไรบ้าง
๔. พิจารณาว่าผู้เขียนใช้กลวิธีอย่างไรในการนำเสนอเรื่อง

เกณฑ์ในการเลือกวรรณกรรม

๑. การเลือกวรรณกรรมที่มีเนื้อหาสาระตรงกับความสนใจและความต้องการ ผู้อ่านจะต้องถามตัวเอง ว่าต้องการอ่านอะไร อ่านทำไม หรืออ่านเพื่ออะไร

๒. การเลือกวรรณกรรมที่ดีที่มีคุณค่า ควรคำนึงถึงหัวข้อต่อไปนี้

๒.๑ เนื้อหาความดี หมายถึง วรรณกรรมที่ผู้แต่งมีความมุ่งหมายในการแต่งดี และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความมุ่งหมายที่ว่าดีคือ ความคิดบริสุทธิ์ คำนึงความถูกต้อง ความดีงาม ความเป็นธรรม ไม่มอมเมา ให้ผู้อื่นหลงผิด ส่วนความคิดริเริ่มสร้างสรรค์คือ ความคิดที่มุ่งประโยชน์เพื่อยกระดับจิตใจของผู้อ่านให้ตระหนัก ในคุณธรรม ความดี ความถูกต้อง ยุติธรรม

๒.๒ กลวิธีในการแต่งดี โดยพิจารณาจากการใช้ภาษาและองค์ประกอบอื่นๆ คือ

- ๒.๒.๑ ถูกต้องตามลักษณะภาษาไทย
- ๒.๒.๒ สื่อความหมายได้ตามต้องการ
- ๒.๒.๓ มีความเหมาะสมประการต่างๆ คือ ใช้ภาษาเหมาะสมกับผู้อ่าน
- ๒.๒.๔ ใช้ภาษาอย่างละเอียด
- ๒.๒.๕ เลือกวิธีเขียนเหมาะสมกับประเภทหนังสือและเนื้อหา
- ๒.๒.๖ เลือกใช้ส่วนประกอบของเนื้อหาอย่างเหมาะสม
- ๒.๒.๗ การจัดระบบดี คือ ระบบจำแนกหัวข้อ การใช้ขนาด

และตัวอักษร ความถูกต้องชัดเจนในการพิมพ์ รวมทั้งการจัดหน้าละรูปเล่ม

